

Projekt badawczy w ramach program NCK „Obserwatorium Kultury”
p.t.

RYNEK AUDIOWIZUALNY W POLSCE – DIAGNOZA I PERSPEKTYWY ROZWOJU

zespół badawczy:

dr Magdalena Jaciow – Katedra Rynku i Konsumpcji, UE Katowice
dr Jolanta Gałuszka - Katedra Finansów, UE Katowice
dr Robert Wolny - – Katedra Rynku i Konsumpcji, UE Katowice
dr Michał Kucia - – Katedra Rynku i Konsumpcji, UE Katowice
mgr Jan Kaczmarzyk - Katedra Finansów, UE Katowice
mgr Piotr Dąbrowski - Katedra Bankowości i Finansów Międzynarodowych, UE Katowice
mgr Agata Stolecka – Centrum Badań i Ekspertyz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

konsultacje merytoryczne

prof. dr hab. Zofia Kędzior

Katowice, grudzień 2011

Diagnoza rynku kinematografii w Polsce wymagała stworzenia właściwego zbioru informacji dla poszczególnych jego obszarów (podaży i popytu), zidentyfikowano strukturę podmiotowo-przedmiotową oraz mechanizmy finansowania rynku kinematografii.

W ujęciu przedmiotowym przedstawiono czynniki kształtujące podaż na rynku kinematografii, zidentyfikowane przez następujące wskaźniki obserwowalne: liczba kin, liczba sal projekcyjnych w kinach, liczba seansów w kinach, miejsca na widowni, liczba produkcji kinowych. Przedmiotem analizy był również popyt na rynku kinematografii (zidentyfikowany poprzez: wydatki na usługi rynku kinematografii, oglądalność, uczęszczanie do kina, determinanty zachowań konsumentów usług kinowych, w tym preferencje związane z uczęszczaniem do kina). Oszacowano pojemność rynku kinematografii i dokonano szczegółowej analizy wydatków na kino. Analizie poddano także ceny usług na rynku kinematografii wskazując na rozpiętość cen biletów do kina oraz poziom cen akceptowanych w kinach typu: multipleks oraz kinach studyjnych. Przedmiotem analizy były także mechanizmy finansowania rynku kinematografii (zidentyfikowane poprzez przepływy finansowe między podmiotami tego rynku).

W ujęciu podmiotowym analizie poddano zarówno podmioty podaży rynku kinematografii (producenci filmowi i dystrybutorzy), jak i podmioty popytu rynku kinematografii (nabywcy usług - klienci indywidualni).

W analizie wykorzystano informacje pochodzące zarówno ze źródeł wtórnych, jak i pierwotnych. Wtórne źródła informacji to przede wszystkim opracowania GUS, European Audiovisual Observatory, boxoffice.pl Sp. z o.o. 2011, Polski Instytut Sztuki Filmowej. Pierwotne źródła informacji to konsumenci usług kinowych. Dla potrzeb niniejszego opracowania zaprojektowano i zrealizowano (przez **Centrum Badań i Ekspertyz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – partnera zadania**) badania bezpośrednie, których celem było rozpoznanie zachowań nabywczych na rynku kinematografii. Badania przeprowadzono na próbie 300 konsumentów usług kinowych, techniką ankiety online. Informacje pozyskane ze źródeł

pierwotnych dostarczyły wiedzy na temat motywów, preferencji i postaw konsumentów usług kinowych.

Szczególą wartość poznawczą mają wyniki badań dotyczące wydatków związanych z uczęszczaniem do kina. Przeprowadzono analizę wydatków nie tylko na zakup biletów do kina, ale także na zakup dóbr i usług komplementarnych (inne koszty związane z wyjściem do kina). W badaniach bezpośrednich przeprowadzono także test akceptacji ceny biletów do kina typu multiplex i kina studyjnego, wskazując na tzw. „punkt ceny obojętnej” oraz poziom cen akceptowanych biletów do kina. Uzyskane informacje stanowią cenną wiedzę dla przedstawicieli podmiotów podaży na rynku kinematografii w Polsce, szczególnie w kontekście budowy strategii cenowej.

Przedstawiono doktrynalne i normatywne podstawy finansowania działalności kulturalnej ze środków publicznych analizując strukturę źródeł finansowania rynku audiowizualnego w wybranych krajach europejskich. Na tle praktyk w krajach Europy Zachodniej i USA zaprezentowano podstawy prawno-ekonomiczne finansowania działalności kulturalnej ze środków publicznych w Polsce.

Podstawą budowy normatywnego modelu finansowego opłacalności produkcji filmowej jako przedsięwzięcia inwestycyjnego finansowanego w części ze środków publicznych przekazywanych przez MKiDN była analiza opłacalności i ryzyka produkcji filmowej. Dokonano symulacji opłacalności sensu stricto oraz opłacalności sensu largo w modelu finansowym z uwzględnieniem ryzyka produkcji filmowej w Polsce.

Efektem analiz jest normatywny model sprawozdawczości, umożliwiający kontrolę opłacalności produkcji filmowych, finansowanych w części ze środków publicznych przekazywanych przez MKDiN. Aby model mógł funkcjonować w praktyce, sformułowano wnioski i zalecenia, co do kształtowania w przyszłości relacji i mechanizmów finansowych na rynku kinematografii w Polsce.

Całość analiz zebrano w formie pisemnego opracowania.